Mgr inż. Dariusz Rutkowski

Temat rozprawy doktorskiej:

Aspekty techniczne, kadrowe i organizacyjne w usługowym wykonawstwie prac leśnych.

STRESZCZENIE

Przedsiębiorstwa leśne wykonują na zlecenie Lasów Państwowych całość prac leśnych realizowanych w nadleśnictwach. To od wyposażenia technicznego, sytuacji kadrowej oraz poziomu organizacyjnego tych podmiotów zależy w znacznej mierze jakość prowadzonej gospodarki leśnej. Niestety na temat sytuacji w sektorze usług leśnych niewiele wiadomo. Od 2004 roku usługi leśne zlecane są firmom leśnym z zastosowaniem Prawa Zamówień Publicznych. Początkowo w postępowaniach przetargowych w walce o zlecenie podmioty konkurowały jedynie ceną. Ostatnie 6 lat to jednak coraz większe znaczenie również pozacenowych kryteriów wyboru ofert na realizację usług leśnych. Zarówno podejście tylko cenowe, jak i z zastosowaniem kryteriów pozacenowych z pewnością wpłynęło na kształt sektora usług leśnych we wszystkich trzech badanych aspektach. Dysertacja jest próbą całościowego podejścia do aktualnej charakterystyki sektora usług leśnych oraz oceny kreowania tego sektora przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe z wykorzystaniem Prawa Zamówień Publicznych.

Dla osiągnięcia celu zebrano i przeanalizowano informację z dwóch typów dokumentów – Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) oraz informacji o wynikach przetargów z lat 2013 – 2018. Zebrano dane ze 414 nadleśnictw i 2482 przetargów, co stanowi 96% wszystkich nadleśnictw w Polsce. Wyniki przetargów udało się z kolei uzyskać z 401 nadleśnictw (93%). Analizowano podział zamówienia, stopień zastosowania ceny i poszczególnych kryteriów pozacenowych do wyboru oferty oraz warunki udziału przedsiębiorstw w postępowaniach przetargowych. Skoncentrowano się przy tym na warunkach i kryteriach technicznych i kadrowych. Określono również liczbę firm leśnych z uwzględnieniem ich sposobu organizacji oraz strukturę sektora usług leśnych. Wszystkie aspekty przeanalizowano również pod względem różnic pomiędzy regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych. W toku badań uzyskano informację, że polityka zwiększania pakietów nie wpływa na realną konsolidację firm z sektora usług leśnych. Przynosi ona efekt w postaci zwiększenia liczby konsorcjów – ponad 82% zidentyfikowanych firm leśnych funkcjonowała w tej formie organizacyjnej. Ustalono aktualną liczbę firm, która w 2018 roku wyniosła 4003 (nie uwzględniając firm podwykonawczych). Zaobserwowano przy tym w badanych latach zjawisko przechodzenia firm z podwykonawstwa do konsorcjów, które jest wynikiem wprowadzenia kryterium pozacenowego oceny ofert: „samodzielna realizacja zamówienia". Struktura wielkości firm leśnych mierzona liczbą obsługiwanych leśnictw wskazuje na duże rozdrobnienie sektora usług leśnych. 41% firm pracuje na obszarze co najwyżej jednego leśnictwa, a kolejne 40% na obszarze co najwyżej dwóch leśnictw. Analiza rozkładu geograficznego kwestii związanych z aspektem organizacyjnym sektora usług leśnych (liczba, sposób zorganizowania i struktura przedsiębiorstw leśnych) pozwala na wyodrębnienie obszaru składającego się z czterech regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych (Gdańsk, Olsztyn, Warszawa, Białystok). W tych dyrekcjach zaobserwowano korzystne trendy jeżeli chodzi o aspekt organizacyjny sektora usług leśnych. Na większości tego obszaru wykonywało usługi średnio nie więcej niż 5 firm w jednym nadleśnictwie. Jest to obszar, gdzie odnotowano najmniejszą liczbę konsorcjów firm leśnych, o niewielkiej ilości firm w konsorcjach (nie więcej niż 5 firm). Charakteryzuje się on bardzo niskim udziałem firm wykonujących pracę średnio na obszarze mniejszym niż jedno leśnictwo. Wymienione

dyrekcje nie różniły się też istotnie statystycznie między sobą pod tym względem. Na tym obszarze stwierdzono również wysoką wartość wskaźnika LFP (liczba leśnictw przypadająca na jedną firmę w przetargu).

Przeprowadzone badania wykazały, że problematyka usługowego wykonawstwa prac leśnych jest skomplikowana, wielowątkowa i zróżnicowana w poszczególnych regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych. Realizowana przez Lasy Państwowe polityka leśna powinna w większym stopniu uwzględniać właściwe funkcjonowanie sektora usług leśnych.

SŁOWA KLUCZOWE: przedsiębiorstwa leśne, sektor usług leśnych, postępowania przetargowe na usługi leśne